

Consorci de Salut i
Social de Catalunya

APAGADA GENERAL:
aprenentatges per a un
sector de la salut més
preparat

©2025, Consorci de Salut i Social de Catalunya

Edita: Consorci de Salut i Social de Catalunya

Primera edició: Barcelona, juny 2025

Coordinació i elaboració del document:

Rosalía Serra, coordinadora tècnica de l'Àrea de Salut del Consorci de Salut i Social de Catalunya

Grup revisor:

Jordi Aragón, director d'infraestructures i serveis generals de la Fundació Hospital Asil de Granollers

David Barrachina, director de Serveis Corporatius del Consorci Sanitari del Maresme

Cristina Carod, directora assistencial de Badalona Serveis Assistencials

Jaume Castellano, director de Serveis de Consorci Hospitalari de Vic

Gerard Corredera, cap del Servei d'Infraestructures i Serveis Generals de l'Institut Català Oncologia

Tomàs Gibert, director de Serveis Generals de Salut Sant Joan de Reus - Baix Camp

Sonia Pérez, directora assistencial de la Corporació de Salut del Maresme i la Selva

Marta Terrones, subdirectora de Serveis Generals del Consorci Sanitari Alt Penedès i Garraf

La llicència es pot consultar a: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.ca>

INTRODUCCIÓ

El passat 28 d'abril de 2025, una apagada generalitzada va afectar el subministrament elèctric i les comunicacions a Espanya i Portugal. Aquest esdeveniment va posar a prova la capacitat de resposta i la resiliència del sistema sanitari.

Des del Consorci de Salut i Social de Catalunya (CSC), es va considerar d'interès recollir i compartir les actuacions dutes a terme per les entitats de la salut, així com els principals aprenentatges identificats, amb l'objectiu de reforçar la preparació davant futures situacions d'emergència.

Amb aquest fi i en el marc de la Comissió de Serveis Generals, un espai de participació del CSC que reuneix els responsables d'infraestructures i de serveis generals de les entitats associades, es va dur a terme una enquesta que va permetre recollir, durant el mes de maig, les diferents experiències viscudes als centres.

Posteriorment a l'enquesta, en la qual van participar 37 entitats associades, totes elles centres proveïdors del sistema públic de salut, es va crear un grup revisor, que en va analitzar els resultats i en va extreure conclusions.

Sota la coordinació de Rosalia Serra, coordinadora tècnica de l'Àrea de Salut del CSC, el grup revisor va estar format per Jaume Castellano, director de Serveis de Consorci Hospitalari de Vic; David Barrachina, director de Serveis Corporatius del Consorci Sanitari del Maresme; Marta Terrones, subdirectora de Serveis Generals del Consorci Sanitari Alt Penedès i Garraf; Gerard Corredera, cap del Servei d'Infraestructures i Serveis Generals de l'Institut Català Oncologia, i Tomàs Gibert, director de Serveis Generals de Salut Sant Joan de Reus - Baix Camp.

Fruit d'aquest treball, es presenten, a continuació, les actuacions i aprenentatges de l'apagada del 28 d'abril en cinc àmbits clau:

Governança i presa de decisions davant l'emergència

Control i optimització del subministrament elèctric

Gestió de comunicacions internes i coordinació amb agents externs

Resposta a incidències secundàries

Formació i preparació dels equips

1. Governança i presa de decisions davant l'emergència

Actuacions:

- La gestió de la crisi es va desplegar a diferents nivells, combinant l'acció interna de les entitats amb la coordinació territorial liderada pel Servei d'Emergències Mèdiques (SEM) i CatSalut, a través de les regions sanitàries..
- Dins dels centres, els comitès de crisi van actuar com a mecanisme de coordinació i presa de decisions, fet que va permetre centralitzar la informació, prioritzar les diferents actuacions i coordinar els serveis afectats.
- Aquests comitès estaven formats per les direccions clau per garantir una resposta transversal, mantenint una comunicació constant per adaptar-se ràpidament a l'evolució de la situació.
- Pel que fa a l'activitat assistencial, en els hospitals es va prioritzar el manteniment de l'activitat urgent, mentre que la resta es va adaptar o cancel·lar segons la disponibilitat energètica, determinada per la capacitat dels grups electrògens i la connexió dels sistemes a la línia preferent. En els dispositius assistencials que no disposaven de grup electrogen, l'activitat va quedar totalment afectada.

Aprenentatges:

- L'apagada va evidenciar que alguns plans d'autoprotecció no contemplen de manera adequada escenaris externs i/o perllongats en el temps.
- Cal revisar i actualitzar aquests plans incorporant els aprenentatges de l'experiència viscuda, especialment pel que fa referència als talls de subministrament elèctric perllongats en el temps, tenint en compte la continuïtat i la priorització de l'activitat assistencial.
- És fonamental que els plans incloguin aspectes logístics essencials, com l'abastiment alimentari o altres recursos bàsics, com el subministrament d'aigua.

2. Control i optimització del subministrament elèctric

Actuacions:

- Es van activar automàticament els grups electrògens com a primera resposta davant la fallada de subministrament.
- Es va monitoritzar de forma constant el funcionament dels sistemes elèctrics i d'emergència durant tota la incidència.
- Es va verificar el correcte funcionament dels Sistemes d'Alimentació Ininterrompuda (SAI) en àrees crítiques.
- Es va reforçar la presència de personal tècnic de manteniment.
- Es va dur a terme la racionalització i desconexió de consums no essencials, com producció de fred, calefacció, il·luminació i ascensors.
- Es van reforçar les fonts d'energia disponibles mitjançant el lloguer de generadors i el control de les reserves de gasoil.

Aprenentatges:

- Reforçar el manteniment preventiu dels sistemes crítics, incloent-hi les revisions puntuals dels grups electrògens.
- Revisar els sistemes connectats a la línia preferent i valorar la incorporació d'aquells no connectats actualment però essencials.
- Estudiar la capacitat d'autonomia de les entitats i valorar si és suficient o si és necessari incrementar aquesta autonomia.

3. Gestió de comunicacions internes i coordinació amb agents externs

Actuacions:

- La telefonia interna va funcionar correctament, ja que la centraleta està connectada a la línia preferent, garantint la comunicació dins de les entitats.
- De manera puntual, algunes entitats van utilitzar *walkie-talkies* entre referents per reforçar la comunicació interna.
- La comunicació externa es va veure dificultada per la fallada dels sistemes externs, tot i que algunes entitats van aconseguir establir contacte abans que es produís aquesta interrupció.

Aprenentatges:

- L'apagada va evidenciar la importància de garantir la comunicació externa en situacions d'emergència. Cal disposar de sistemes de comunicació que no depenguin exclusivament d'operadores externes.
- Pel que fa a la comunicació interna, es recomana valorar la incorporació de sistemes alternatius —com *walkie-talkies*— en aquelles entitats que no en disposen, a fi de reforçar la coordinació entre referents en cas de fallada de canals habituals.
- Disposar d'un protocol específic que asseguri el subministrament de combustible (gasol), fins i tot en escenaris en què les comunicacions externes estiguin totalment interrompudes.

4. Resposta a incidències secundàries

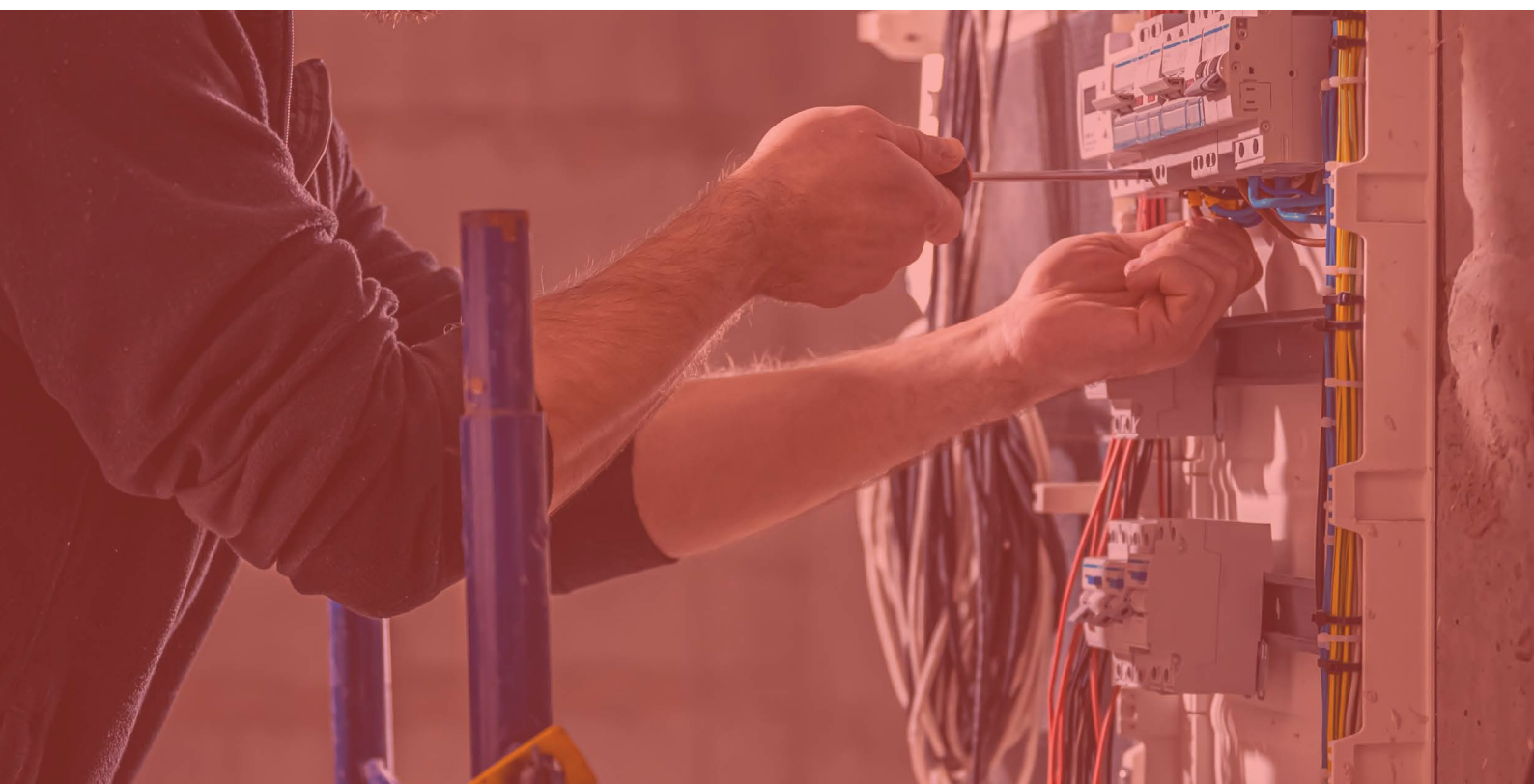
Actuacions:

- Es va realitzar una supervisió postincidència dels equips i sistemes susceptibles d'haver patit afectacions un cop restablert el servei, per prevenir disfuncions o avaries. En aquest sentit, els centres van reportar que, en general, no es van detectar afectacions rellevants als equipaments arran de la incidència.
- Alguns centres van notificar afectacions en el subministrament d'aigua, i es van aprovisionar amb garrafes per garantir l'abastament.

Aprenentatges:

- Incorporar protocols específics per a la gestió d'incidències derivades un cop superada la crisi principal (ex.: revisió d'equips, subministraments, etc.).

5. Formació i preparació dels equips

Actuacions:

- El personal va mostrar una bona capacitat d'adaptació i resposta durant la crisi, assumint funcions clau en la gestió de l'emergència.
- En alguns centres, professionals amb experiència prèvia en situacions similars van tenir un paper rellevant en la coordinació i presa de decisions.

Aprenentatges:

- Promoure formació específica per a la gestió de situacions d'emergència, adreçada als diferents perfils professionals.
- Planificar i dur a terme simulacres periòdics per posar a prova els protocols i detectar àrees de millora.

